

Vsako naše pleme živi v drugih okolnostih, vsako se mora zato po drugom putu bližati slogi književnoj. Ceste su različne — cilj jednak!

(Dalje sledi.)

Pripovedka o Fašenku in Vuzmu.

(Iz Varažd. okolice.)

Jenpuk je Fašenk (Pust, Poklade), 'da je bil on godovnjak, pozval svojega prijatelja Vuzma k sebi na obed. Vuzem došel je i gostili su se jako navek tri dane i tri noči, i pili su jako. Gđa je več odhajal Vuzem, rekel je tomu Fašenku: No, ti si mene dobro zgostil, i pak, 'da bum ja godovnjak, bum tebe pozval. Gđa je več Vuzmeno vreme došlo, poslal je on po njega i došel Fašenk. On je mislil, da bu i Vuzem njega tak zgostil; ali on mu je samo dal jednoga luka i malo kruha i kupicu vina. Fašenk je gledal, si je mislil, da mu bu više kaj dal, pa ga je pital: „kaj ti meni ne buš nikaj više dal kak to?“ Vuzem mu je rekel: „ne, moj dragi, ti si samo tri dane za jesti potrebuval, a ja ti potrebujem za celo leto, kajti Vuzem je dugi, a Fašenk samo nekuliko tjednov trpi.“ M. Kračmanov.

Kratkočasno berilo.

Očetova kletva.

(Konec.)

Komaj je zora drugega dne napočila, je Lizika veselo kakor po navadi k Voglajni po vode šla. Nič hudega si ni mislila — kar jo hipoma dva neznana možaka zgrabita, ji usta zamašita, da ni mogla pomoči klicati, ter jo proti Bežigradu vlečeta. — Cela ura je pretekla, Lizika še pa le ni vode domú prinesla. Skerbljiva mati grejo k oknu gledat, kaj nek dekletko tako dolgo pri vodi dela. Ko je pa čez okno niso mogli zapaziti, so rekli očetu, da naj gre k vodi po-njo. Njezin oče, že siv starček, šeta opiraje se na palico proti Voglajni — pa Lizike ni bilo duha ne sluha. Starček misli in misli, pa vendar ne more uganiti, kam nek bi bila tako naglo zginila. Zdajci ga prešine ko strela iz vedrega neba misel, da so jo, kerž ko ne, pomagaci Ulrihovi v Bežigrad odpeljali. Padel je starček na obraz, ter je Boga milosti prosil, ker je vedil, da je ne bo nikdar več vidil, ako jo je grof Ulrih v pest dobil. Na vso moč si je prizadeval saj zvediti, kje da je zaperta; al vse njegovo prizadevanje bilo je zastonj. Joka se kot otrok in sive lase si iz glave puli.

Ko čez več dni potem na nekega grofovega služabnika zadene in ga za Liziko popraša, mu ta krohotaje odgovori: „Iši si jo na celjskem gradu, če si upaš!“ Groza prepade starčka — al ljubezen do svojega otroka mu jači serce; ni se bal grozovitosti grofovske; saj je ono zgubil, kar bilo mu je najdražje na tem svetu.

Nekega dne, ko je grof Ulrih veliko obed napravil in mnogo prijatlov in bližnjih vitezov na svoj grad v Celje povabil, se je Lizikini oče na pot podal proti celjskemu gradu, kjer mu je hči zaperta bila. Spremilo ga je precej velika množica sosedov, kterim tudi se je tolika krivica in grozovitost studila. Ko so kmetje do grada dospeli, so se ravno verste plesavcov po dvorani vertile, da je vse prek letelo. Starček potegne za verv in glasno zadoni zvonec, da v gradu vse posluhne, kdo da pride. Vrtar pogleda čez lino. Ko pa kmete zapazi, jih ne pusti noter, ampak reče jim, da grof sedaj nima časa ž njimi govoriti! S tem odgovorom nezadovoljni kmetje so začeli na ves glas vikati, da se je deleč okrog razlegalo, dokler jih Ulrih ni sam začul in zapovedal, naj noter pridejo.

V dvorano stopivši kmetič ponižno prosi za svojo edino dete; al grof se mu le smeja. Ko pa vidi, da prošnja nič ne pomaga in da z lepo nič opravil ne bo, začne z grozečim glasom svojo Liziko uazaj terjati. Na to še le zasmeh-

hovanja ni bilo ne konca ne kraja. Zdaj se starček ne more več zderžati; povzdigne roke proti nebu in grofu tako govoriti začne: „Dobro! nesrečni človek! ki ne veruješ v pravičnost Božjo niti v večnost; naj Bog v nebesih tvojih prošenj ne usliši, kakor ti prošnje siromaka uslišati nečeš; naj Bog tvoj rod na vse veke zatara, kakor si ti mojega uničil; in kakor se sedaj kmetič pred tvojim gradom ponižuje, tako naj se tvoj ponosni grad pred kmetom poniža!“

To izgovorivši zapusti grad s svojimi spremljevalci, in cela Teharska občina se spunta zoper trinoga.

Kmetove besede so ošabnega Urha hudo zadele. Rad bi bil žalostnemu očetu njegovo hčer nazaj dal, pa je ni več mogel, ker je prevelike žalosti v ječi umerla. — Da bi pa puntarske Teharce nekoliko vtolažil, jih je v plemeniti stan povzdignil in jim s tem mnogo predpravil podelil.

Očetova kletva pa ni ostala brez vspeha. Grof Ulrih je leta 1456 v Belemgradu brez naslednikov umerl in ž njim je konec vzela rodovina celjskih pokneženih grofov. Celjski grad pa se je razrušil in kmetove besede so se spolnile, kajti razvaline so res v roke nekega kmeta prišle, ki je svobodno ž njimi ravnal kakor se mu je poljubilo.

Še le leta 1846 so štajarski stanovi ostanjke celjskega grada od omenjene kmetove rodovine kupili, da bi grad, v kterem so nekđaj kralji snubili, brez sledú ne propal.

A. K. Cestnikov.

Kratkočasnice.

Osoda pušic.

Kdo bo pilil mar pušice?

Saj jim ni pomoči;

Če jih tam ne žgejo vice,

Jih pa Léte zmóči.

Pohlinom.

Slovenščino, Pohlin, si znal ti sam,

Zato mars'kako si natvezel nam!

Modroslovje.

Kaj lovil bi, ko ga imaš;

Takrat lovi, ko ga nimaš!

Nekterim dramam.

Ah! ni Vile, zdi se meni,

Kjer se le „Matiček ženi.“

Kratko in dolgo.

Oj! vse je kratko,

Le dolg je — dolg!

Korist koreninoslovja.

Kriči Minerve sin:

Zabíte si v čepíne!

V bogi in bogatin

Sta ene korenine!

Nak!

Ta pevc prižgal je novo baklo

Pri njem le nak! kraljuje;

Presneto bodi tako naklo,

Če več na njem ne skuje!

Pesmam pušičarskim!

Pušičarca prevzetna,

Naj kdo, ko ti, pušice meče!

Če bode dobra let'na,

Dobiš od mene mernik — leče.

Fr. Zakrajšek.